

Exemplernes Bibeholdelse fra et praktisk Standpunkt. Jeg kan fuldstændig stemme overens med den høitærede Minister deri, at det er det Naturlige, naar man skal give en Bestemmelse, da at give en almindelig Regel og ikke indlade sig paa at opstille Exempler, overladende til Domstolene at anvende den almindelige Forfæst. Imidlertid kan der dog forekomme Tilfælde, hvor det kan frembyde særlige Vanskeligheder at give saadanne almindelige Regler. Det er navnlig i saadanne Forhold, hvor der som her er Tale om et længere personligt Forhold, hvor dette har en vis Elasticitet, et vist Epillerum, med Hensyn til hvilke Kontraktbrud der skulle berettigge Parterne til at gaa fra Kontrakten. I et saadant Tilfælde kan det stundom være hensigtsmæssigt at nævne Exempler. De her nævnte Exempler ere valgte med særlig Flid og netop med Hensyn til saadanne Tilfælde, hvor der ellers kunde frembyde sig Loviol for en praktisk Jurist. Naar der saaledes i Vædringsforlaget under Nr. 29 nævnes som Exempler paa „et væsentligt Brud paa de Lærlingen ifølge Lærlingeforholdet paahvilende Pligter“, at „han, trods Advarsler, fører et udsvævende Levnet“, eller „søger at forføre andre Personer til forbryderiske eller usædelige Handlinger“, vil jeg netop sætte megen Pris paa, at disse Exempler beholdes. Naar nemlig en Lærling ellers passer sin Gjerning ordentlig, kommer i ordentlig Tid paa sit Værkstæde, er villig, lydlig, udfører sin Gjerning godt, er det meget tvivlsomt, om en Dommer, naar dette ikke stod i Loven, vilde sige, at en Lærling havde gjort sig skyldig i væsentligt Brud paa Lærlingeforholdet, fordi han anvendte sin Fritid til et udsvævende Levnet, eller havde forført andre Personer udenfor Huset til forbryderiske eller usædelige Handlinger. Det er vist fuldstændig korrekt at sige, at der ifølge Lærlingeforholdet paahviler Lærlingen en Forpligtelse til at holde sig ren og ikke forlede Andre til forbryderiske eller usædelige Handlinger, men det kunde dog frembyde særlig Loviol, om Brud herpaa faldt ind under Reglen. Naar derimod disse Bestemmelser staa i Lovforslaget, bidrage de særlig til at oplyse, hvad der falder ind under dettes Bestemmelser. Den høitærede Minister mente, at det var u hensigtsmæssigt at nævne Exempler, og at det, at der nævnes Exempler, meget let kunde vildlede Dommeren, oet tror jeg ikke. Skulde der forekomme Tilfælde, hvor en Dommer mente, at Noget maatte opfattes som et væsentligt Brud paa Lærlingeforholdet, og saa Noget vilde sige til ham: Det passer ikke med de Exempler, der staa nævnte i Loven, vilde enhver Dommer sige: Det vedrører ikke mig, hvad man har tænkt sig ved Lovens Affattelse. Jeg kjenner i det praktiske Liv intetsomhelst Tilfælde, hvor det, at der har været nævnt uheldige Exempler, har ført til, at Reglen er bleven misforstaaet. Den ærede Minister henviste til Lyndeloven; men

dette Exempel slaar ikke til, thi det er netop den store Mangel ved Lyndeloven, at den ikke nævner Exempler. Hvis Lyndeloven havde sagt: Hvis Lyndet eller Husbonden gjør sig skyldig i væsentlige Brud, saasom, og saa havde nævnt Exempler, vilde det ikke have voldt Vanskeligheder; men det gjør Lyndeloven ikke. I Stedet for at nævne Exempler, siger den, at Vedkommende er berettiget til at hævde Lyndeforholdet i de og de Tilfælde, som staa opregnes under Numrene 1-17 eller 18. Det er netop det, der volder Vanskeligheder, at disse Tilfælde ikke nævnes som Exempler, og at man derfor ikke kan gaa udenfor dem. Havde de været nævnte som Exempler, havde man aldrig mødt de Klager, som nu ere fremkomne over Lyndeloven med Hensyn til Betingelserne for, at man kan paasta et Lyndeforhold hævet. Jeg skal derfor tillade mig at anbefale, at Exemplerne blive staaende. — Det ærede 3die Medlem for 5te Kred (Orenbøll) har stillet et Vædringsforslag til Paragrafen om Naatale. Det er vel nærmest den høitærede Minister, som har at forsvare denne Paragraf, da han har affattet den; Udvalget har jo ikke foreslaaet nogen væsentlig Forandring deri, men dog skal jeg ikke undlade at gjøre nogle Bemærkninger med Hensyn til de Betragtninger, det ærede Medlem ansøgte. Han søgte at godtgjøre, at det var en meget tvivlsom Fordel for de Paagjældende, at de kunde faae offentlig Forsølgning. Det skal jeg ikke indlade mig paa en ubærlig Argumentation for, thi det er Noget, som vistnok maa anses for utvivlsomt, saa at det ingen Begrundelse behøver, at det er en Lettelse for Parterne, naar de, istedetfor at henvende sig til en Prokurator, reise Sag og føre Bevis, kunne gaa til Dommeren og sige: Jeg ønsker offentlig Sag anlagt. Det ærede Medlem mente, at det vilde være det Almindelige, at der ikke blot var Tale om Straf, men ogsaa om videregaende Følger. Jeg tror netop, at det Praktiske vil være, at der kun bliver Tale om Straf. Naar Lærlingen er løben af Lære, vil Læremesteren stundom for Exemplets Skyld ønske han affraffet, men vil i Reglen ikke gjøre Krav paa Erstatning, og ligeledes i det omvendte Tilfælde, hvor Mesteren har jaget Lærlingen bort. Men i begge Tilfælde vil det da være en betydelig Lettelse for de Vedkommende, naar de blot kunne henvende sig til Dørigheden og sige: Jeg ønsker offentlig Sag anlagt for at faae Vedkommende straffet, men Erstatning bryder jeg mig ikke om. Man kan ganske vist sige, at det er noget Exceptionelt med saadan en offentlig Sag. Ja vel, men det er dog Noget, vi ogsaa kende paa andre Omraader, at man, navnlig i smaa Forhold, søger at lette Parterne Abgangen til at faae Sagen let forfulgt ved at hjemle offentlig Forsølgning. Det ærede Medlem omtalte, at der var den Ulempe, at den privat Forurettede skulde have Indskydelse paa, om en offentlig Straffesag kunde afgjøres